

BELOFTEN VOOR OVERWINNAARS

Hugo Bouter

Beloften voor overwinnaars

Veertien beloften van zegen volgens Openbaring 2 en 3

Beloften voor overwinnaars
Veertien beloften van zegen volgens Openbaring 2 en 3

Auteur: Hugo Bouter
Vormgeving: Jan Paul Spoor
Copyright © OudeSporen online uitgeverij
Eerste editie 2001
Tweede editie 2016
Distributie: CBC, Houten

ISBN/EAN 978-90-70926-16-4
NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*‘Want hoeveel beloften van God er ook zijn, in Hem is het: Ja.
Daarom is ook door Hem het: Amen, tot eer van God door ons’.*

2 Korintiërs 1:20

Inhoud

Woord vooraf	11
1. De overwinnaar zal eten van de boom van het leven in het paradijs van God	13
Indeling van de brief aan Efeze	16
2. De overwinnaar hoeft niet bevreesd te zijn voor het lijden	17
3. De overwinnaar krijgt de kroon van het leven van de Heer	21
4. De overwinnaar lijdt geen enkele schade van de tweede dood .	23
Indeling van de brief aan Smyrna	25
5. De overwinnaar mag eten van het verborgen manna	27
6. De overwinnaar krijgt ook een witte steen met een nieuwe naam	29
Indeling van de brief aan Pergamus.	32
7. De overwinnaar zal met Christus heersen over de volken.	33
8. De overwinnaar heeft deel aan de heerlijkheid en luister van de Morgenster.	37
Indeling van de brief aan Tyatira	39

9. De overwinnaar zal worden bekleed met witte kleren	41
10. De naam van de overwinnaar blijft in het boek van het leven staan.	45
Indeling van de brief aan Sardis	48
11. De overwinnaar krijgt een ereplaats in Gods tempel.	49
12. De overwinnaar is Gods eigendom en hoort thuis in het Nieuwe Jeruzalem.	53
Indeling van de brief aan Filadelfia	55
13. De overwinnaar mag maaltijd houden met de Here Jezus	57
14. De overwinnaar mag met Christus zitten op Zijn troon	59
Indeling van de brief aan Laodicea	62

Woord vooraf

Dit boekje gaat over de beloften voor de overwinnaars, zoals die door Christus worden uitgesproken in de zeven brieven aan de gemeenten in Asia in Openbaring 2 en 3. Misschien voelt u zichzelf helemaal geen ‘overwinnaar’ en denkt u dat deze beloften dus niet op u van toepassing zijn. U bent eerder een verliezer, een loser. Wees echter niet te vlug met uw conclusie. Neem de beloften van Christus serieus. Hij heeft ook u op het oog. Misschien hebt u inderdaad allerlei tegenslagen moeten incasseren. Misschien bent u ziek, teleurgesteld, zonder werk, oud, of eenzaam. De beloften van de verrezen Christus komen echter tot u in welke situatie u zich ook bevindt. Hij wil u troosten en bemoedigen en Hij doet dat door Zijn Woord en Geest. Hij kan zelfs van verliezers ‘overwinnaars’ maken in de aardse strijd. Lees daarom Zijn beloften en maak ze tot uw eigendom.

Dat het beloften voor de toekomst zijn, dus zegeningen en beloningen die nog in het verschiet liggen, wil niet zeggen dat ze geen betekenis hebben voor onze huidige situatie. Integendeel, de overwinnaars genieten nu reeds de voorsmaak van de zegen die voor hen is weggelegd. De belofte aan de overwinnaars in Efeze kan dit illustreren (2:7b). Het eten van de boom van het leven, die in het paradijs van God is, is uiteraard een toekomstige zaak. Het is het deelhebben aan Christus in het hemels paradijs. Toch is er ook nu al een toepassing te maken. Iedere ware gelovige heeft deel aan Christus en voedt zichzelf met Hem. Christus Zelf is immers ons leven. Maar dat ‘eten’ gebeurt nu door het geloof,

terwijl straks het geloof verwisseld zal zijn in aanschouwen en wij in volkomenheid aan Hem zullen deelhebben.

Ondanks al de conflicten die het gevolg zijn van het falen van de kerk in haar verantwoordelijkheid, voert de Here Zijn trouwe strijders naar de overwinning. Zo gaan zij van kracht tot kracht en vinden zij genade om hulp te verkrijgen op de juiste tijd. Wanneer wij denken aan zulke gevaren als het verlaten van de eerste liefde (Efeze), vervolging en laster (Smyrna), onheilige vermenging met de wereld (Pergamus), valse profetie (Tyatira), formalisme (Sardis), judaïsme (Filadelfia) en geestelijke lauwheid en onverschilligheid (Laodicea), dan kunnen wij alleen standhouden in de kracht van de Here Zelf, de grote Overwinnaar over de macht van de vijand. Hij leidt de Zijnen niet door menselijke machtsmiddelen naar de overwinning, maar door Zijn Woord en Geest. Daarom lezen wij in Openbaring 2 en 3 telkens weer het refrein: 'Wie een oor heeft, laat hij horen wat de Geest tot de gemeenten zegt'.

De bijbelcitaten zijn meestal ontleend aan de Herziene Voorhoevevertaling, of aan de NBG vertaling 1951.

Gouda, zomer 2016

H. Bouter

1. De overwinnaar zal eten van de boom van het leven in het paradijs van God

Openbaring 2:7

Hoe kan iemand weten dat hij of zij het eeuwige leven heeft? Het antwoord van de Bijbel is eigenlijk heel eenvoudig. Het hangt ervan af of wij de Here Jezus als onze Heer en Heiland kennen. Dat is het allesbeslissende punt. Dode zondaars vinden het leven alleen in Hem: 'God heeft ons eeuwig leven gegeven en dit leven is in Zijn Zoon. Wie de Zoon heeft, heeft het leven; wie de Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet' (1 Johannes 5:11-12). De behoudenis, de redding is in niemand anders (Handelingen 4:12). Als u het leven hebt ontvangen door het geloof in Zijn naam, dan bent u gered voor tijd en eeuwigheid.

Weet u ook door genade gered te zijn? Dan is op u van toepassing wat de vader zegt in de gelijkenis van de verloren zoon: 'Want mijn zoon hier was dood en is weer levend geworden, hij was verloren en is gevonden' (Lucas 15:24). Als geredde zondaars zijn wij voor altijd gelukkig en mogen wij het feest van onze verlossing vieren, zoals dat in deze geschiedenis ook gebeurde.

Dat betekent niet dat wij dan geen problemen meer zullen hebben. Zolang wij op aarde zijn, is er moeite en strijd. Maar in alles wat ons kan overkomen, is er ook de overwinning 'door Hem, die ons heeft liefgehad' (Romeinen 8:37vv.). Niets kan ons van Zijn liefde scheiden. En het nieuwe leven dat Hij ons heeft geschonken, kunnen wij nooit meer verliezen. Straks in de hemel zullen wij het voor altijd genieten in zijn volheid en volkomenheid.

Die belofte gold voor de christenen te Efeze, maar ook voor ons wanneer wij door het geloof onze hand erop leggen. Het laatste bijbelboek gebruikt een bepaalde beeldspraak om dit duidelijk te maken en het verwijst hierbij naar het boek Genesis. Wie in de aardse strijd overwint in Gods kracht, mag voor altijd 'eten van de boom van het leven die in het paradijs van God is' (Openbaring 2:7). De boom van het leven is Christus Zelf. Hij is nu bij God in de hemel, in het paradijs. Christus noemde Zichzelf eens 'het groene hout' (Lucas 23:31). Hij was te vergelijken met 'een boom, geplant aan waterstromen, die zijn vrucht geeft op zijn tijd' (Psalm 1:3).

Het 'eten' van deze boom van het leven is het zich voeden met Zijn Persoon, het deelhebben aan Zijn leven. Onze totale afhankelijkheid van Hem wordt in dit beeld tot uitdrukking gebracht. Het gaat hier dus om een fundamentele geestelijke zegen, die het voorrecht van iedere ware gelovige is. Daarom is iedere ware christen die de Here volgt, per definitie ook een 'overwinnaar'.

Het 'eten' van Hem, het zich voeden met Hem, is een bekend bijbels beeld; zoals wij ook zien in Johannes 6, waar Christus over Zichzelf spreekt als het brood des levens. Lees dat hoofdstuk maar eens door. Door het geloof mogen wij ons geestelijk gesproken met Hem voeden en deelhebben aan Zijn leven, het eeuwige leven. Dat zal in de hemel ook zo zijn, maar dan in alle volkomenheid. In het paradijs van God, waar geen zonde en verdriet meer zijn, geeft Christus de Zijnen te eten van de boom van het leven'. Wie verlost is van zonde en schuld en gereinigd is door het bloed van het Lam, heeft recht op het geboomte

van het leven en zal door de poorten het nieuwe Jeruzalem binnengaan (vgl. Openbaring 7:14 en 22:14). U blijft toch niet buiten staan?

*'Dit nu is het eeuwige leven,
dat zij U kennen, de enige waarachtige God,
en Jezus Christus, die U gezonden hebt'.*

Johannes 17:3

Indeling van de brief aan Efeze

Opschrift	(2:1a).
Voorstelling van Christus	'Dit zegt Hij die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt, die in het midden van de zeven gouden kandelaars wandelt' (2:1b).
Goedkeuring	'Ik weet uw werken en uw arbeid en uw volharding en dat u de bozen niet kunt verdragen; en u hebt op de proef gesteld hen die zeggen dat zij apostelen zijn en het niet zijn, en hebt hen leugenaars hebt bevonden; en u hebt volharding en hebt verdragen ter wille van Mijn naam en u bent niet moe geworden' (2:2-3).
Kritiek	'Maar Ik heb tegen u, dat u uw eerste liefde hebt verlaten' (2:4).
Oproep tot bekering	'Bedenk dan waarvan u afgevallen bent en bekeer u en doe de eerste werken' (2:5a).
Aankondiging van het oordeel	'Maar zo niet, Ik kom tot u en zal uw kandelaar van zijn plaats wegnemen, als u zich niet bekeert' (2:5b).
Extra goedkeuring	'Maar dit hebt u, dat u de werken van de Nikolaïeten haat, die ook Ik haat' (2:6).
Refrein	'Wie een oor heeft, laat hij horen wat de Geest tot de gemeenten zegt' (2:7a).
Belofte voor de overwinnaar	'Wie overwint, die zal Ik te eten geven van de boom van het leven die in het paradijs van God is' (2:7b).

2. De overwinnaar hoeft niet bevreesd te zijn voor het lijden

Openbaring 2:10a

In zekere zin is deze belofte aan de vervolgte gemeente te Smyrna een herhaling van de belofte van Christus aan Johannes zelf, die als mededeelgenoot in de verdrukking en vervolging van de christenen eveneens veel te lijden had. Hierover lezen wij in Openbaring 1. Tegen Zijn dienstknecht Johannes sprak de Here ook de woorden: 'Vrees niet' (1:17). Hier in Openbaring 2 wordt er nog iets aan toegevoegd: 'Vrees niets van wat u zult lijden', of: 'Vrees niet voor wat u zult lijden' (2:10a).

Johannes had op het eiland Patmos een bijzondere ontmoeting met Christus als de verheerlijkte Mensenzoon. Die ontmoeting heeft ook ons wat te zeggen. Want wij mogen Christus nu 'zien' en 'ontmoeten' door middel van het lezen van de Bijbel. Daarin stelt Hij Zichzelf aan ons voor. Op die manier krijgen wij een persoonlijke relatie met Hem en leren wij Hem steeds beter kennen. Toen de Here Jezus in al Zijn heerlijkheid aan Johannes verscheen, viel deze als dood voor Zijn voeten. Zo overweldigend was de verschijning van de Zoon des mensen, die als Rechter te midden van de zeven gemeenten wandelde.

Hij droeg immers al de kenmerken van Zijn goddelijke majesteit. Maar Johannes herkende direct ook de geruststellende stem van de Here. Het was dezelfde stem die de discipelen te midden van de storm op het meer had gerustgesteld met dezelfde woorden: 'Wees niet bevreesd!' (Matteüs 14:27).

In zekere zin is dit een negatieve zaak: er is géén reden om bevreesd te zijn. In Matteüs 14 wordt deze oproep echter gekoppeld aan twee positieve vermaningen van onze Here en Heiland: 'Houd moed, Ik ben het'. Die bemoedigende woorden gelden ook voor ons, als wij Hem kennen en toebehoren. Wij kunnen altijd goede moed hebben, in het besef dat Hij bij ons en met ons is. De aanwezigheid van de Here verdrijft de vrees. Er is geen reden tot vrees, hoe hoog de golven ook gaan. En er zijn inderdaad vele stormen die ons bedreigen in de eindtijd. Vele geloofsgemeenschappen dreigen schipbreuk te lijden, zoals dit de discipelen overkwam op de zee van Galilea (en hetzelfde gebeurde met het gezelschap van Paulus op weg naar Rome, vgl. Handelingen 27).

In alle omstandigheden mogen wij echter ons vertrouwen op Hem stellen. Hoewel het waar is dat het oordeel begint bij het huis van God, en de kandelaar van de gemeente die haar eerste liefde heeft verlaten zal worden weggenomen (1 Petrus 4:17; Openbaring 2:4-5), kreeg Johannes op Patmos toch duidelijk te horen waaròm hij niet bevreesd hoefde te zijn. Dat was zo vanwege de kwaliteiten en de heerlijkheden van de Here die aan hem verscheen. De namen en titels die Christus draagt, verdrijven ook onze vrees en garanderen een behouden aankomst. Ondanks alle tegenspoed, alle stormen en al het falen van de belijdende kerk blijft Hij 'de Eerste en de Laatste, en de Levende' (1:17-18).

In dat karakter stelt Hij Zichzelf ook voor aan de gemeente te Smyrna (2:8). Hij is de Eerste. Hij stond aan het begin van alle dingen als de Schepper van hemel en aarde. Hij is tevens de Laatste, de Voleinder, want Hij voert de schepping naar haar einddoel en de Gemeente naar haar eindbestemming.

Bovendien is Hij de Levende, de Levensvorst. Hij heeft het werk van de verlossing volbracht. Hij overwon de satan, de zonde en de dood. Hij is dood geweest, maar Hij is levend tot in alle eeuwigheden. Als de Levende bezit Hij de 'sleutels' van de dood en het dodenrijk. Dat betekent dat Zijn macht en heerschappij zich dus ook uitstrekt over het rijk van de dood. Ja, Hij leeft, en Hij is nog steeds Dezelfde, de Eeuwige, de Eerste en de Laatste. Leg uw leven in Zijn handen, dan bent u veilig en hoeft u niet te vrezen voor het lijden dat op uw weg komt.

*'Vrees niet,
want Ik heb u verlost,
Ik heb u bij uw naam geroepen,
gij zijt Mijn'.*

Jesaja 43:1

3. De overwinnaar krijgt de kroon van het leven van de Heer

'Wees trouw tot de dood, en Ik zal u de kroon van het leven geven'.

Openbaring 2:10b

Het gaat bij deze belofte weer over dood én leven. Zoals wij zagen was de gemeente te Smyrna een vervolgte gemeente. Smyrna betekent 'mirre'. De bittere mirre van het lijden en van het martelaarschap was hun deel, maar ongetwijfeld was dit kostbaar in het oog van de Here.

Christus belooft hier de kroon des levens aan allen die trouw zijn tot de dood, want Hij heeft de macht over de dood en het dodenrijk. Hij is dood geweest en weer levend geworden (2:8). Hij is door de dood heengegaan en heeft nu de sleutels van de dood en het dodenrijk in handen (1:18). Dat betekent dat Hij als de Opgestane de macht heeft over dood en graf. Door Zijn volbrachte werk op Golgota heeft Hij deze vijandige machten overwonnen en kan Hij nu Zijn absolute macht en gezag daarover laten gelden. Daarom stelt Hij Zichzelf aan deze vervolgte christenen in dit karakter voor. De dood heeft niet het laatste woord.

Is dat niet geweldig? De Bijbel zegt dat de laatste vijand die door Christus onttroond wordt, de dood is (1 Korintiërs 15:26). Zelfs deze vijand, die voor ons als mensen onoverwinnelijk is, is een verslagen tegenstander. Dat is het grote geheim van Pasen. Christus, de Vorst van het leven, is door de dood heengegaan. Hij heeft het grote bolwerk van Satan ontmanteld en onvergankelijk leven aan het licht gebracht door het evangelie (2 Timoteüs 1:10).

De Here Jezus introduceert Zichzelf in de brief aan Smyrna dan ook als Degene die dood *geweest* is en weer levend geworden is. Als u op Hem uw geloof bouwt, hoeft de dood u geen angst meer aan te jagen. U hoeft ook niet bevreesd te zijn voor het lijden dat u misschien nog te wachten staat (2:10). Dat is een geweldige troost. Lijden, verdrukking, eenzaamheid, verdriet en rouw: het zal eens voorbij zijn. Alles ligt in de handen van Hem die ons liefheeft en die leeft tot in alle eeuwigheden.

Daarom is er geen reden om bevreesd te zijn. Christus heeft de losprijs betaald voor allen die Hem toebehoren. Zelfs de dood heeft zijn verschrikking verloren. Wanneer wij hier op aarde getrouw zijn tot de dood, zullen wij uit Zijn handen straks de kroon des levens ontvangen. Dat betekent dat wij naar ziel, geest en lichaam zullen deelhebben aan het nieuwe leven, het leven van de opgestane Here, in zijn rijkste en heerlijkste vorm. Het zal ons bij Zijn wederkomst als een prachtig sieraad kronen.

Ziet u ook uit naar die heerlijke toekomst, die voor al Gods kinderen is weggelegd? Dan kan deze belofte zelfs in het dal van de schaduw van de dood u tot troost zijn.

*Nu jaagt de dood geen angst meer aan,
want alles, alles is voldaan.
Wie in 't geloof op Jezus ziet,
die vreest voor dood en helle niet.*

4. De overwinnaar lijdt geen enkele schade van de tweede dood

‘Wie overwint, zal geenszins van de tweede dood schade lijden’.

Openbaring 2:11

Wie in Christus gelooft, bezit nu reeds het eeuwige leven in Hem. Bij Zijn wederkomst ontvangt de gelovige vervolgens uit Zijn hand de kroon van het leven, d.i. het nieuwe leven in zijn definitieve en rijkste vorm. Deze kroon of overwinningskrans was het onderwerp van het voorgaande vers.

Iedere ware christen zal dan deelhebben aan de *eerste* opstanding. Daaronder verstaat de Bijbel de opstanding van de rechtvaardigen, de opstanding van de gelovigen tussen de overige doden uit. Zij staan op uit hun graven of worden in een ondeelbaar ogenblik veranderd als ze levend zijn achtergebleven tot de komst van de Here (1 Tessalonicenzen 4:15-17). Zij allen ontvangen bij de eerste opstanding een opstandingslichaam, terwijl de overige doden pas later opstaan en dan voor de Grote Witte Troon geoordeeld worden (Openbaring 20:4-6; 11vv.).

En deze belofte aangaande de eerste opstanding is nog niet alles. Er is nog een extra belofte die wij in de korte brief aan Smyrna lezen, en die in de laatste hoofdstukken van het boek Openbaring nader wordt toegelicht. Wie overwint, zal bovendien geen schade lijden van 'de tweede dood'. De *eerste* opstanding brengt ons dus helemaal buiten het bereik van de tweede dood. En doordat wij deelhebben aan de *eerste* opstanding, zijn wij zalig (gelukkig) en heilig (2:11; 20:6, 14; 21:8).

Wat is de *tweede* dood? Dat is 'de poel van vuur', een benaming die de Bijbel regelmatig gebruikt voor de hel. Zelfs de hel is een overwonnen vijand voor allen die Christus toebehoren en die door Hem het eeuwige leven hebben ontvangen. De tweede dood heeft geen enkele macht over ons. Wij zullen geen enkele schade ervan lijden. Wie aan de kant van de Levensvorst staat, heeft helemaal niets meer te vrezen van de macht van de dood.

De Schrift kent in ieder geval drie voorstellingen van de eeuwige straf:

1. de poel van vuur;
2. de worm die niet sterft;
3. de buitenste duisternis.

Wat is dat ernstig! Het eeuwige vuur van de hel (gehenna) is bereid voor de duivel en zijn engelen (Matteüs 25:41; Openbaring 20:10). Dat niet slechts engelen maar ook mensen hierin zullen worden geworpen en voor altijd in het gezelschap van de gevallen engelenvorst zullen verkeren in het onuitblusbare vuur, is te wijten aan het feit dat zij zich tijdens hun leven op aarde niet hebben afgewend van de vorst van de duisternis, die hun gedachten heeft verblind (2 Korintiërs 4:4).

Hoe belangrijk is het dus om serieus na te denken over de werkelijkheid van de eeuwige straf, over de realiteit van hemel en hel, en bijtijds de toevlucht te nemen tot Hem die ook de tweede dood heeft overwonnen.

Indeling van de brief aan Smyrna

Opschrift	(2:8a).
Voorstelling van Christus:	'Dit zegt de Eerste en de Laatste, die dood geweest is en weer levend geworden' (2:8b).
Goedkeuring	'Ik weet uw verdrukking en uw armoede – maar u bent rijk –, en de laster van hen die zeggen dat zij Joden zijn en het niet zijn, maar een synagoge van de satan' (2:9).
Eerste belofte	'Vrees niets van wat u zult lijden' (2:10a).
Waarschuwing	'Zie, de duivel zal sommigen van u in de gevangenis werpen, opdat u op de proef gesteld wordt, en u zult een verdrukking hebben van tien dagen' (2:10b).
Tweede belofte	'Wees trouw tot de dood, en Ik zal u de kroon van het leven geven' (2:10c).
Refrein	'Wie een oor heeft, laat hij horen wat de Geest tot de gemeenten zegt' (2:11a).
Derde belofte voor de overwinnaar	'Wie overwint, zal geenszins van de tweede dood schade lijden' (2:11b).

5. De overwinnaar mag eten van het verborgen manna

'Wie overwint, hem zal Ik geven van het verborgen manna'.

Openbaring 2:17

In dit vers krijgen wij opnieuw een machtige belofte van de levende Heer, die met het scherpe zwaard van Zijn Woord alle dingen beoordeelt (2:12). De gemeente te Pergamus verkeerde in groot gevaar, want zij woonde dáár, waar de troon van de satan was (2:13). Pergamus betekent 'burcht', en die plaats was een bolwerk van afgoderij. Wie echter niet at van de afgodenoffers in de tempels en overwon in de geestelijke strijd, zou hémels voedsel als beloning krijgen: het verborgen manna (2:17).

Dit is een verwijzing naar het manna dat op bevel van Mozes in een kruik bewaard werd in het heiligdom (Exodus 16:33; Hebréeën 9:4). Het manna was het dagelijks voedsel van het volk Israël tijdens de woestijnreis. Het is een beeld van Christus Zelf, zoals Hij op deze aarde is gekomen en de gestalte van een Dienstknecht heeft aangenomen. Levensvoedsel, hemelbrood: het is alleen bij Hem te vinden. Hij is waarachtig Mens geworden om Zijn leven te geven voor al diegenen die Hem zouden aannemen in het geloof. Is Hij ook voor u het brood des levens? Wie tot Hém komt, zal nooit meer honger krijgen.

Volgens de brief aan de Hebreëën was het een *gouden* kruik, waarin het manna werd bewaard in het heilige der heiligen. Dit kenmerk wijst op de godheid van onze Here Jezus Christus, en ook op het feit dat Hij Zich heeft gezet aan de rechterhand van de Majesteit in de hoge. Hij die neergedaald is op aarde, is ook opgevaren ver boven alle hemelen. Hij is bekleed met hemelse heerlijkheid en majesteit. Hij heeft de naam ontvangen die boven alle naam is. Maar Hij is nog steeds het voedsel, het manna voor allen die Hem toebehoren.

En dat zal in de toekomst ook zo zijn, wanneer wij het einde van onze loopbaan hier op aarde hebben bereikt. Dat is immers de belofte voor de overwinnaars in de gemeente te Pergamus: 'Wie overwint, hem zal Ik geven van het verborgen manna' (2:17). Christus Zelf staat garant voor de vervulling van deze belofte. Hij is Degene die dit voedsel uitdeelt aan Zijn trouwe strijders. Hij zal dit reine manna geven aan allen die de overwinning op de zonde en de satan hebben behaald en die niet hebben gegeten van de afgodenoffers waarvan hier sprake is (2:14). Het leven van Christus is nu reeds ware spijs voor de gelovige. Wie deze hemelse spijs eet, zal in eeuwigheid leven (vgl. Johannes 6).

*Jezus is het brood des levens,
uit de hemel neergedaald;
Hij geeft onze zielen voedsel,
waar geen and're spijs bij haalt.*

6. De overwinnaar krijgt ook een witte steen met een nieuwe naam

‘En Ik zal hem een witte steen geven’.

Openbaring 2:17

Deze extra belofte aan de overwinnaars te Pergamus laat ons zien dat zij Christus’ bijzondere goedkeuring wegdragen. Deze erkenning blijkt symbolisch uit het uitreiken van een witte steen. Witte stenen werden in die tijd onder andere gebruikt als teken van vrijspraak door rechters. De witte steen symboliseerde de onschuld van de beklagde.

In het geval van de overwinnaars te Pergamus gaat het om het feit dat zij zich afzijdig hadden gehouden van de afgoderij en hoererij die daar werden bedreven (2:14). Als beloning voor hun trouw – het consequent afwijzen van deze onheilige vermenging met een afgodische wereld – worden zij door Christus Zelf vrijgepleit en rein en heilig verklaard.

Deze belofte kunnen wij ook in een meer algemene zin op onszelf toepassen, aangezien wij weten dat het bloed van Jezus, Gods Zoon, ons reinigt van alle zonde (1 Johannes 1:7). Dat is onze pleitgrond en de enige reden waarop wij – schuldige zondaars van nature – kunnen worden vrijverklaard van schuld en straf en vergeving van zonden

kunnen ontvangen. Bovendien is Christus onze Voorspraak in de hemel, onze Advocaat bij de Vader (1 Johannes 2:1). Hij is absoluut rechtvaardig, heilig en onberispelijk. God ziet ons nu in Hem in genade aan en de norm die voor Hem gold, is ook op ons van toepassing. Méér hebben wij niet nodig en is uiteraard ook niet mogelijk.

Een andere betekenis van de witte steen is misschien dat het een toegangsbewijs voor een feest was. Op zulke stenen stond echter geen naam geschreven, terwijl dat hier wel zo is (2:17b). Bij winnaars van sportwedstrijden lag het weer anders en kende men inderdaad dit gebruik, zodat de winnaar de steen kon meenemen naar huis en daar aanspraak kon maken op hulde. Beide betekenissen kunnen hier echter worden gecombineerd: de witte steen als toegangsbewijs geeft recht op het Messiaanse feestmaal; en als legitimatiebewijs geeft het de overwinnaar ook recht op erkenning. Dit beeld sluit aan bij de overwinningskrans of kroon die de overwinnaars in Smyrna wordt toegezegd (2:10).

De erkenning van de 'strijders' draagt hier in de brief aan Pergamus echter een meer *persoonlijk* karakter. Het is de Christus Zelf die de steen uitreikt en het lijkt erop dat dit plaatsvindt in de privé-sfeer: 'Ik zal hem een witte steen geven en op die steen een nieuwe naam geschreven, welke niemand weet, dan die hem ontvangt' (2:17b). De persoonlijke goedkeuring van de kant van de Here Jezus komt dus tot uitdrukking in het verlenen van een nieuwe naam, waarvan de betekenis alleen door de ontvanger wordt begrepen. Deze bijzonderheid zien wij ook bij de naam die de Here Jezus Zelf draagt bij Zijn wederkomst: ook de naam van de gróte Overwinnaar is ten diepste een geheim (Openbaring 19:12).

Het noemen met een nieuwe naam, die de mond des Heren zal bepalen (vgl. Jesaja 62:2; 65:15), wijst aan de ene kant op de goddelijke rechten van de Naamgever. Hij heeft recht op ons leven, Hij bepaalt de naam die uitdrukking geeft aan ons wezen. Hij zal straks alle dingen nieuw maken; en de gelovigen zijn nu reeds een nieuwe schepping in Christus.

Aan de andere kant wijst de nieuwe naam ook op een nieuw, heerlijk, heilig bestaan, dat wij als begenadigde mensen zelf mogen kennen en genieten. En een nieuwe, hemelse status wacht de overwinnaars. De gemeenschap met de Here Jezus is dan volkomen.

Indeling van de brief aan Pergamus

Opschrift	(2:12a).
Voorstelling van Christus	‘Dit zegt Hij die het tweesnijdende scherpe zwaard heeft’ (2:12b).
Goedkeuring	‘Ik weet waar u woont, daar waar de troon van de satan is; en u houdt vast aan Mijn naam en het geloof in Mij hebt u niet verloochend, zelfs niet in de dagen waarin Antipas Mijn trouwe getuige was, die gedood werd bij u waar de satan woont’ (2:13).
Kritiek	‘Maar Ik heb enkele dingen tegen u: dat u daar hebt die aan de leer van Bileam vasthouden, die Balak leerde de zonen van Israël een strik te spannen, om afgodenoffers te eten en te hoereren. Zo hebt ook u er die op dezelfde wijze aan de leer van de Nikolaïeten vasthouden’ (2:14-15).
Oproep tot bekering	‘Bekeer u dan’ (2:16a).
Aankondiging van het oordeel	‘Maar zo niet, Ik kom spoedig naar u toe en Ik zal oorlog tegen hen voeren met het zwaard van Mijn mond’ (2:16b).
Refrein	‘Wie een oor heeft, laat hij horen wat de Geest tot de gemeenten zegt’ (2:17a).
Eerste belofte voor de overwinnaar	‘Wie overwint, die zal Ik geven van het verborgen manna’ (2:17b).
Tweede belofte voor de overwinnaar	‘En Ik zal hem een witte steen geven en op de steen een nieuwe naam geschreven, die niemand kent dan hij die hem ontvangt’ (2:17c).

7. De overwinnaar zal met Christus heersen over de volken

‘En wie overwint en Mijn werken tot het einde toe bewaart, die zal Ik macht geven over de volken’.

Openbaring 2:26-27

Het probleem in Tyatira was dat van de valse profetie, en dan met name de rol die de vrouw Izebel daarbij vervulde (2:20). Dit is een verwijzing naar de tijd van verval en afval onder de regering van de goddeloze koning Achab, die deed wat kwaad was in de ogen van de HERE, meer dan allen die vóór hem geweest waren (1 Koningen 16:30). Onder de invloed van zijn heidense vrouw Izebel ging hij de Baäl – een natuurgod, de god van de vruchtbaarheid – dienen en zich voor hem neerbuigen. Het deelnemen aan de heidense offermaaltijden ging veelal gepaard met morele losbandigheid en hoererij (zoals dat trouwens ook gebeurde door het optreden van de valse profeet Bileam, vgl. Numeri 25; 31:16; Openbaring 2:14).

Uit de geschiedenis in 1 Koningen blijkt wel dat Izebel zelf hierbij een actieve rol speelde (zie o.a. 1 Koningen 21:25). Haar invloed maakte haar tot een (valse) profetes, die het volk leerde de afgoden te dienen.

In ieder geval neemt de brief aan Tyatira dit als uitgangspunt, hoewel het hier in overdrachtelijke zin wordt bedoeld. Izebel is een beeld van het pausdom, dat in de loop van de eeuwen door haar onbijbelse leringen het ware christendom heeft vermengd met allerlei vormen van heidendom.

De pretentie van Izebel was dat zij 'een profetes' was, maar ondertussen verleide zij Gods volk 'om te hoereren en afgodenoffers te eten' (2:20). Zij was een valse profetes en zou als zodanig ook worden geoordeeld. Dat was – zoals we hier lezen – het vonnis van de Zoon van God, die Zichzelf hier als de alwetende en alziende Rechter voorstelt (2:18; vgl. 1:13-16). Deze benaming van Christus is terug te voeren op Psalm 2, met name de verzen 7 en 12. De Zoon van God is Erfgenaam van alle dingen. Hij ontvangt de volken als Zijn erfdeel; en de koningen worden ertoe opgeroepen de Zoon te 'kussen', dat wil zeggen zich nederig aan Hem te onderwerpen. Opstandige volken zou Hij verpletteren 'met een ijzeren knots, hen stukslaan als pottenbakkerswerk' (Psalm 2:9).

Deze bewoordingen vinden wij bijna letterlijk terug aan het einde van de brief aan Tyatira. De overwinnaar krijgt hier namelijk de belofte dat Christus hem 'macht zal geven over de volken; en hij zal hen hoeden met een ijzeren staf; als pottenbakkersvaten worden zij verbrijzeld' (2:26-27). De heidenvolken (HSV) zijn alle volken buiten Israël. Het hoeden van de heidenen met een ijzeren staf wijst op absolute onderwerping aan de Zoon en Zijn metgezellen. Het voorrecht dat de Vader heeft toegezegd aan de Zoon, geldt impliciet dus ook voor de overwinnaars. De Vredevorst deelt Zijn heerschappij met Zijn mede-erfgenamen! Ook andere plaatsen in het laatste bijbelboek spreken over het hoeden van de heidenen met een ijzeren staf (Openbaring 12:5; 19:15). Gods Koninkrijk is dan gekomen in kracht en grote heerlijkheid. Uit deze plaatsen blijkt ook dat dit pas gebeurt bij Christus' wederkomst.

Hier raken wij de kern van de brief aan Tyatira. Wat de valse profetes Izebel (oftewel het pausdom) beoogde in het hier en nu, het uitoefenen van de heerschappij over de volken en de koningen der aarde, wordt

door Christus Zelf toegezegd aan de overwinnaars op de tijd die door de Vader is bepaald. De beloning voor hun trouw komt op Gods tijd. De Vader geeft alle macht aan de Zoon, en de Zoon geeft die op Zijn beurt aan Zijn deelgenoten, Zijn mederegenten. De heiligen zullen de wereld oordelen (1 Korintiërs 6:2). Wat een prachtige beloning voor degenen die trouw zijn, die vasthouden wat zij van de Here Jezus hebben ontvangen en die volharden totdat Hij komt (2:25).

8. De overwinnaar heeft deel aan de heerlijkheid en luister van de Morgenster

‘En Ik zal hem de Morgenster geven’.

Openbaring 2:28

Eén belofte voor ‘goed gedrag’, dat is al geweldig. De overwinnaars in de gemeente te Tyatira krijgen er een tweede bij, namelijk de belofte van de Morgenster. Ik schrijf het woord ‘Morgenster’ expres met een hoofdletter, omdat dit één van de namen en titels van Christus Zelf is, zoals o.a. blijkt uit het slot van de Openbaring. Hij is de wortel en het geslacht van David, de blinkende Morgenster (Openbaring 22:16). En de overwinnaar krijgt dus overeenkomstig Zijn belofte deel aan Hemzelf in deze bijzondere hoedanigheid: ‘...en Ik zal hem de Morgenster geven’ (2:28).

Wat is de betekenis van deze beeldspraak? De heldere morgenster kondigt het begin van de nieuwe dag aan; zij staat vóór zonsopgang al aan de hemel. Het profetische Woord spreekt over Christus’ verschijning als het opgaan van ‘de Zon der gerechtigheid’ (Maleachi 4:2). De zon voert heerschappij over de dag; niets blijft verborgen voor haar gloed (Psalm 19:7). Dat is een verwijzing naar het Vrederijk, de Christusregering.

De verschijning van de Morgenster gaat daaraan vooraf en verwijst naar de komst van Christus voor Zijn bruidsgemeente om haar tot Zich te nemen. Wanneer Hij Zichzelf voorstelt als de blinkende Morgenster, antwoorden de Geest en de bruid dan ook onmiddellijk: Kom! (Openbaring 22:17). De bruidsgemeente ziet verlangend uit naar de komst van de Bruidegom, die haar zal invoeren in het huis van de Vader met zijn vele woningen (Johannes 14:1-3).

Uit deze twee beloften aan de overwinnaars te Tyatira blijkt opnieuw dat wij een rijke Here hebben, die onze trouw beloont bij Zijn wederkomst. Hij wil al Zijn rijkdommen en heerlijkheden met ons delen. De eerste belofte houdt verband met Christus' toekomstige heerschappij tijdens het Vrederijk. Hij zal de volken hoeden met een ijzeren staf (vgl. Psalm 2:8-9), maar Hij deelt die macht met Zijn volgelingen. De heiligen zullen met Hem regeren. Er is echter ook een hémelse hoop: de Morgenster gaat op. Christus komt speciaal voor Zijn Gemeente om haar weg te nemen van de aarde. Vervolgens zal Hij na de oordelen van de Grote Verdrukking met haar in heerlijkheid verschijnen. Dat is de dag van Zijn regering. Men zal Hem vrezen, 'zolang de zon er is' (Psalm 72:5). Want Hij is de rechtvaardige Heerser uit het geslacht van David, die is 'als het morgenlicht bij het opgaan der zon, een morgen zonder wolken' (2 Samuël 23:4).

Bovendien wil Hij als de blinkende Morgenster nu al 'opgaan in onze harten'. Zo zegt Petrus het in zijn tweede brief (2 Petrus 1:19). Hij wil dus nu reeds díe plaats in onze harten hebben die Hij bij Zijn komst voor de Gemeente zichtbaar voor al de Zijnen zal innemen. Laten wij als christenen, die leven in een donkere wereld, dus letten op het licht van het profetische Woord. Dat Woord spreekt over Hem en over Zijn komst. Het verlicht de duisternis die ons omringt en richt ons oog op Hem, totdat de dag aanbreekt en de Morgenster opgaat. 'En zó zullen wij altijd met de Here wezen' (1 Tessalonicenzen 4:17).

*Zie, reeds staat de morgenster
stralend in het duister,
want de dag is niet meer ver;
bode van de luister,
die ons weldra op zal gaan.*

Indeling van de brief aan Tyatira

Opschrift	(2:18a).
Voorstelling van Christus	'Dit zegt de Zoon van God, die Zijn ogen heeft als een vuurvlam en Zijn voeten aan blinkend koper gelijk' (2:18b).
Goedkeuring	'Ik weet uw werken, uw liefde, uw geloof, uw dienst en uw volharding, en dat uw laatste werken meer zijn dan de eerste' (2:19).
Kritiek	'Maar Ik heb tegen u, dat u de vrouw Izebel, die zich een profetes noemt, laat begaan; en zij leert en misleidt Mijn slaven om te hoereren en afgodenoffers te eten' (2:20).
Eerste aankondiging van het oordeel	'En Ik heb haar tijd gegeven om zich te bekeren en zij wil zich niet bekeren van haar hoererij. Zie, Ik werp haar op een bed' (2:21-22a).
Tweede aankondiging van het oordeel	'En [werp] hen die met haar overspel bedrijven in grote verdrukking, als zij zich niet bekeren van haar werken' (2:22b).
Derde aankondiging van het oordeel	'En haar kinderen zal Ik door de dood ombrengen, en alle gemeenten zullen weten dat Ik het ben die nieren en harten doorzoek; en Ik zal u geven ieder naar uw werken' (2:23).

<p>Vermaning voor de overigen</p>	<p>‘Maar tot u zeg Ik, tot de overigen in Tyatira, allen die deze leer niet hebben, die de diepten van de satan, zoals zij zeggen, niet hebben gekend: Ik leg u geen andere last op; wat u echter hebt, houdt dat vast totdat Ik kom’ (2:24-25).</p>
<p>Eerste belofte voor de overwinnaar</p>	<p>‘En wie overwint en Mijn werken tot het einde toe bewaart, die zal Ik macht geven over de volken; en hij zal hen hoeden met een ijzeren staf; als pottenbakkersvaten worden zij verbrijzeld, zoals ook Ik die macht van Mijn Vader heb ontvangen’ (2:26-27).</p>
<p>Tweede belofte voor de overwinnaar</p>	<p>‘En Ik zal hem de Morgenster geven’ (2:28).</p>
<p>Refrein</p>	<p>‘Wie een oor heeft, laat hij horen wat de Geest tot de gemeenten zegt’ (2:29).</p>

9. De overwinnaar zal worden bekleed met witte kleren

‘Wie overwint, zal aldus bekleed worden met witte kleren’.

Openbaring 3:5

Deze belofte sluit aan bij de goedkeurende woorden van de Here Jezus over een minderheid in Sardis, die kennelijk uit weinige personen bestond. Hij stelt vast dat zij ‘hun kleren niet bevlekt hebben’ (3:4a). Het probleem in Sardis was formalisme, geestelijke dorheid en doodsheid. Zij hadden de naam dat zij leefden, maar zij waren dood (3:1). Bezoedeling met de dood wordt in de Bijbel vaker getypeerd als onreinheid (vgl. Numeri 19).

Zonde, dood, onreinheid: het is allemaal onaanvaardbaar voor hen die met Christus zijn levend gemaakt en met Hem zijn bekleed (Galaten 3:27; Efeziërs 2:5). Door het geloof in het volbrachte werk van Christus op het kruis worden wij gereinigd van onze zonden en komt er een einde aan ons leven in de zonde en in het vlees. Symbolisch wordt dit voorgesteld door het uitdoen van de ‘vuile kleren’ van de oude mens en het aandoen van de ‘witte kleren’ van de nieuwe mens (Efeziërs 4:20-

24; vgl. Zacharia 3). Door het geloof doen wij de nieuwe mens aan, maar tegelijkertijd is dit ook helemaal Gods werk: wij wórden daarmee bekleed. 'Wie overwint, zal aldus bekleed worden met witte kleren' (3:5a).

Dat is hier de belofte van Christus voor de overwinnaars. Wij moeten hierbij zowel een huidig alsook een toekomstig aspect onderscheiden. De witte kleren spreken enerzijds van de smetteloze reinheid van onze positie in Christus, maar anderzijds ook van de heerlijke toekomst die voor ons is weggelegd. Iedere christen dient reeds nu te wandelen in het licht, in het besef dat God hem heeft bekleed met de kleding van het heil en heeft omhuld 'met de mantel van de gerechtigheid' (Jesaja 61:10).

Aan de andere kant is dat leven met Hem een voorsmaak van de heerlijkheid die ons te wachten staat. Wij weten dat wij door het geloof geschikt gemaakt zijn voor de hemel en voor de tegenwoordigheid van onze Here en Heiland. Hij heeft ons hiertoe waardig (geschikt, passend) gemaakt. Daarom is Zijn belofte: 'Zij zullen met Mij in witte kleren wandelen, omdat zij het waard zijn' (3:4b). De zonde zal ons dan niet meer aankleven. Ja, witter dan sneeuw zullen wij zijn.

De beeldspraak van het bekleed worden (met witte kleren) komt vaker voor in de Schrift. Het is een fundamenteel bijbels gegeven, dat teruggaat tot de eerste hoofdstukken van het boek Genesis: de geschiedenis van de schepping en de zondeval. De eerste mens werd na zijn val door de Here God Zélf bekleed, met het doel de schande van zijn naaktheid te bedekken (Genesis 3:21). Zo klinkt als het ware reeds hier de blijde boodschap van het evangelie. Christus is gestorven voor onze zonden. De zondige mens heeft bekleding, bedekking, verzoening nodig om voor God te kunnen verschijnen en in Zijn licht te kunnen bestaan. Die 'bekleding' kan ons alleen worden gegeven op grond van de dood van het plaatsvervangende offer.

Paulus gebruikt dit beeld ook voor het opstandingslichaam dat wij als gelovigen zullen ontvangen. Wij verlangen ernaar met dit nieuwe

lichaam 'overkleed te worden; als wij namelijk, hoewel bekleed, niet naakt bevonden worden' (2 Korintiërs 5:2-3). Naambelijders zullen de test niet kunnen doorstaan. Maar ware gelovigen zijn nu al bekleed met Christus – anders kunnen wij voor God helemaal niet bestaan – en straks zullen wij overkleed worden met onze nieuwe woning uit de hemel. De gave van de Heilige Geest is daarvan het onderpand (2 Korintiërs 5:5).

Nu weer terug naar het boek Openbaring. In de brief aan Laodicea geeft de Here Jezus de raad goud van Hem te kopen dat in het vuur gelouterd is, 'en witte kleren, opdat u bekleed wordt en de schande van uw naaktheid niet openbaar wordt' (3:18). In hoofdstuk 4 zien wij de vierentwintig oudsten op hun tronen zitten, 'bekleed met witte kleren en op hun hoofden gouden kronen' (4:4). Van de gelovigen die uit de Grote Verdrukking komen staat geschreven: '(...) en zij hebben hun lange kleren gewassen en ze wit gemaakt in het bloed van het Lam' (7:14).

De gemeente te Sardis wordt gewaarschuwd dat Christus voor hen zal komen als een dief in de nacht, als zij niet waakzaam worden en zich bekeren (3:3). Dat is Zijn komst ten oordeel (vgl. 1 Tessalonicenzen 5:2-3). Voor Zijn bruidsgemeente komt Hij echter niet als een dief in de nacht; zij ziet wakend uit naar Zijn komst als de blinkende Morgenster (zie o.a. 2 Petrus 1:19 en Openbaring 2:28). Naar Zijn komst ten oordeel wordt ook verwezen in hoofdstuk 16. Wij lezen daar de vermanende woorden: 'Zie, Ik kom als een dief. Gelukkig hij die waakt en zijn kleren bewaart, opdat hij niet naakt wandelt en men zijn schaamte niet ziet' (16:15).

Wij worden dus gelukkig geprezen, als wij 'waken' en onze kleren 'bewaren'. 'Waken' betekent in verband met de komst van Christus dat wij klaar zijn om Hem te ontmoeten. Het 'bewaren' van de kleren betekent dat onze levenswandel daarmee in overeenstemming is. Wij moeten met omgorde lendenen en brandende lampen klaarstaan om Christus te ontmoeten bij Zijn komst (vgl. Lucas 12:35vv.). Van de

waakzame slaven wordt in dat hoofdstuk enkele malen gezegd dat zij gelukkig (of: 'zalig') zijn, als zij zo worden aangetroffen.

Bij de bruiloft van het Lam lezen wij nog de woorden: 'En Zijn vrouw heeft zich gereedgemaakt; en haar is gegeven bekleed te zijn met blinkend, rein, fijn linnen' (19:7-8). De 'bekleding' is Gods gave, maar zij gaat niet om buiten onze eigen verantwoordelijkheid om ons gereed te maken. Ten slotte eindigt dit boek met een 'zaligspreking' aan het adres van hen die hun lange kleren wassen (en dus wit maken), 'opdat zij recht hebben op de boom van het leven en zij door de poorten de stad binnengaan' (22:14). Alleen de reiniging door het bloed van het Lam geeft ons recht op het eeuwige leven, op een verblijf in de hemelse stad, op het reine en onberispelijke kleed van Zijn volkomenheid.

10. De naam van de overwinnaar blijft in het boek van het leven staan

‘En Ik zal zijn naam geenszins uitwissen uit het boek van het leven, en Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader en voor Zijn engelen’.

Openbaring 3:5

De tweede belofte voor de overwinnaars te Sardis heeft eveneens te maken met de kritiek aan het begin van de brief. ‘U bent dood’, zo luidde het oordeel van de Here Jezus (3:1). Wie geestelijk dood is, kan wel vermeld staan in de registers van een kerkelijke gemeente, maar hij staat helaas niet opgeschreven ‘in de hemelen’ (Lucas 10:20). Zijn naam ontbreekt in het boek van het leven. Iemand die opnieuw geboren is en tot de overwinnaars behoort, krijgt echter de garantie dat zijn naam geenszins zal worden uitgewist uit dit boek. Het leven staat hier dus tegenover de dood, en het boek van het leven tegenover de registers van naambelijders.

Het is frappant dat het boek van het leven tweemaal ‘het boek van het leven van het Lam’ wordt genoemd in de Openbaring (13:8; 21:27). Het Lam, dat geslacht is, is voor ons de Bron van het leven geworden. Hij is

gestorven voor onze zonden en Hij schenkt ons het eeuwige leven op grond van Zijn dood en opstanding. Hij heeft de dood van zijn kracht beroofd en onvergankelijk leven aan het licht gebracht. Het boek van het leven behoort aan Hem toe en Hij geeft het nieuwe leven aan wie Hij wil.

De uitdrukking ‘het boek van het leven’ komt trouwens nog enkele keren voor in het laatste bijbelboek (17:8; 20:12, 15). Twee punten springen daarbij in het oog. Er is een categorie die er níet instaat, dat zijn degenen ‘die op de aarde wonen’ en die het beest en zijn beeld aanbidden. Er is gelukkig ook een categorie die er wél instaat (getrouwen, martelaren); daarvan wordt impliciet gezegd dat hun naam ‘vanaf de grondlegging der wereld’ geschreven is in het boek van het leven. Kennelijk gaat het hier niet om de hemelse heiligen, die in Christus van eeuwigheid reeds zijn uitverkoren. Van de gelovigen die tot de Gemeente behoren, wordt immers gezegd dat zij zijn uitverkoren ‘vóór de grondlegging van de wereld’ (Efeziërs 1:4).

Bij het oordeel voor de Grote Witte Troon is het boek van het leven de goddelijke toetssteen. Allen die niet in het boek van het leven staan geschreven, worden in de poel van vuur geworpen. Dat is de tweede dood: de poel van vuur (Openbaring 20:11-15). Het leven staat hier dus opnieuw tegenover de dood, en dat in zijn uiterste en eeuwige consequenties.

Elders in het Nieuwe Testament wordt het boek van het leven alleen nog genoemd in Paulus’ brief aan de Filippenzen (4:3). De apostel was ervan overtuigd dat de namen van zijn medewerkers stonden opgeschreven in het boek van het leven. Evenals de burgers van een stad staan ingeschreven in het bevolkingsregister, zijn de namen van al Gods dienstknechten bij Hem bekend. Wij zijn burgers van een rijk in de hemelen (Filippenzen 3:20). Onze namen staan opgetekend in de hemelen, in de registers van het Nieuwe Jeruzalem!

De Here Jezus geeft hier aan de overwinnaars, enkele personen in Sardis (3:4), de garantie dat hun namen geenszins zullen worden uitgewist uit

het boek van het leven. Dit 'uitwissen' schijnt een vakterm te zijn voor het verwijderen uit het bevolkingsregister van personen die ter dood waren veroordeeld. Dit zou de trouwe gelovigen nooit overkomen, zo belooft de Here Jezus. Hiermee is niet gezegd dat ware gelovigen ooit verloren zouden kunnen gaan. De Here garandeert hier juist dat dit geenszins zal gebeuren. Het schrappen uit het boek van het leven lijkt ontleend te zijn aan enkele oudtestamentische passages (Exodus 32:32-33; Psalm 69:29). Het is echter de vraag of het hier om hetzelfde boek gaat. Het Oude Testament doelt veeleer op een register van alle personen die op aarde leven, of die tot het volk Israël behoren.

Hierna volgt in Openbaring 3 ook nog een positieve belofte: '(...) en Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader en voor Zijn engelen' (3:5c). Dit is de keerzijde van de belofte dat de naam van de overwinnaar geenszins zal worden uitgewist uit het boek van het leven. De naam van de overwinnaar zal ook openlijk worden genoemd en beleden in de tegenwoordigheid van de *hoogste* Autoriteit in de hemel. Dit is een verwijzing naar Matteüs 10:32 en Lucas 12:8. Het belijden van Christus hier op aarde, het toneel waar Hij door de mensen is verworpen, heeft consequenties voor de hemel. Iedereen die Hem zal belijden voor de mensen, mag rekenen op erkenning door de hemel, door God de Vader en door de engelen van God. De Here Jezus kent ons en Hij roept ons bij name; en onze namen staan voor altijd opgetekend in de hemelen. Wat een aansporing om de Here Jezus trouw te dienen en Hem te volgen, waar Hij ook heengaat!

Indeling van de brief aan Sardis

Opschrift	Opschrift (3:1a).
Voorstelling van Christus:	Voorstelling van Christus: 'Dit zegt Hij die de zeven Geesten van God en de zeven sterren heeft' (3:1b).
Kritiek	'Ik weet uw werken, dat u de naam hebt dat u leeft, en u bent dood' (3:1c).
Vermaning	'Word waakzaam en versterk het overige dat dreigde te sterven; want Ik heb uw werken niet volkomen bevonden voor Mijn God' (3:2).
Oproep tot bekering	'Bedenk dan hoe u het ontvangen en gehoord hebt en bewaar het en bekeer u' (3:3a).
Aankondiging van het oordeel	'Als u dan niet waakt, zal Ik komen als een dief, en u zult geenszins weten op wat voor uur Ik tot u zal komen' (3:3b).
Goedkeuring	'Maar u hebt enkele namen in Sardis die hun kleren niet bevlekt hebben, en zij zullen met Mij wandelen in witte kleren, omdat zij het waard zijn' (3:4).
Eerste belofte voor de overwinnaar	'Wie overwint, zal aldus bekleed worden met witte kleren' (3:5a).
Tweede belofte voor de overwinnaar	'En Ik zal zijn naam geenszins uitwissen uit het boek van het leven, en Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader en voor Zijn engelen' (3:5b).
Refrein	'Wie een oor heeft, laat hij horen wat de Geest tot de gemeenten zegt' (3:6).

11. De overwinnaar krijgt een ereplaats in Gods tempel

‘Wie overwint, die zal Ik maken tot een pilaar in de tempel van Mijn God en hij zal geenszins meer daaruit weggaan’.

Openbaring 3:12a

Christus Zelf deelt de beloningen uit aan de overwinnaars. Zo is het ook hier. De gemeente in Filadelfia (d.i. ‘broederliefde’) krijgt trouwens ook collectief gezien nauwelijks kritiek te horen, ze ontvangt alleen maar beloften van zegen. De Here Jezus zegent hen allen zonder uitzondering, en wel in tweeeërlei opzicht. In het heden geeft Hij hun een geopende deur, die niemand kan sluiten (3:8). Hij heeft daartoe de macht, want Hij is de Heilige en de Waarachtige, die de sleutel van David heeft, die opent en niemand zal sluiten (3:7). Bovendien krijgt de gemeente openlijke erkenning uit het kamp van hun tegenstanders, die worden betiteld als ‘de synagoge van de satan’ (3:9).

Daarnaast is er een toekomstige belofte van zegen; in dat opzicht stelt Hij hen ook gerust. Die belofte gaat in vervulling bij Zijn wederkomst. Omdat zij het bevel hebben bewaard om Hem te blijven verwachten (of: het woord van Zijn volharding hebben bewaard), zal Hij ook hen bewaren ‘voor het uur van de verzoeking, dat over het hele aardrijk zal komen, om te verzoeken hen die op de aarde wonen’ (3:10). De leer

van de opname of de wegneming van de Gemeente uit de wereld vóór het aanbreken van de Grote Verdrukking is mede op deze schriftplaats gebaseerd.

De Heer komt spoedig (3:11). Maar ondertussen is Hij ook bij ons met het Woord en met de Heilige Geest. Hij ondersteunt de Zijnen, omdat zij maar kleine kracht hebben. Maar het positieve dat hier van hen wordt vermeld, is dat zij Zijn woord hebben bewaard en Zijn naam niet hebben verloochend (3:8). Dat noteert Hij nauwkeurig als de Heilige en de Waarachtige, en Hij zal het ook belonen. Wie overwint, die zal Hij maken tot een pilaar of een zuil in de tempel van Zijn God. Zo iemand zal straks dus een toonbeeld van kracht zijn. Dat tekent het contrast met de huidige situatie. Het is de Here Jezus die ons tot een steunpilaar maakt in Zijn toekomstige tempel, dat is de verheerlijkte Gemeente, het Nieuwe Jeruzalem.

Dit vers verwijst naar de beide zuilen Jakin en Boaz bij de ingang van de tempel van Salomo. De linkerzuil heette Boaz, de rechter Jakin (2 Kronieken 3:17). Beide namen zijn ook persoonsnamen in de Bijbel. Boaz kennen wij uit het boek Ruth. Zijn naam betekent: 'in hem is kracht (of macht)'. Hij had een geweldig vermogen en hij trad op als de 'losser' van zijn bloedverwanten Noömi en Ruth. Hij kwam hen te hulp in hun moeilijke situatie en redde hen uit de nood. Boaz is een type van Christus als de machtige Losser of Verlosser van Zijn volk. De naam Jakin kwam ook voor onder de priesters. Bij de indeling van de priesters werd Jakin genoemd als priester van de 21ste orde (1 Kronieken 24:17). Zijn naam betekent: 'God grondvest'.

Het gaat bij deze zuilen dus om symbolen van kracht, macht, sterkte en standvastigheid. Het gaat om de kracht die in God Zelf te vinden is en in Zijn Zoon, de machtige Heiland die de dood heeft overwonnen. Deze kracht geeft God ook aan Zijn kinderen, opdat zij sterke zuilen worden in Zijn huis en steunpilaren voor anderen (vgl. Galaten 2:9). Het gaat hier niet om een letterlijke tempel, maar om een geestelijk huis, gebouwd met levende stenen. Dit is de Gemeente van de levende

God, de nieuwe woonplaats van God in de Geest (Efeziërs 2:20-22). Door het geloof in het volbrachte werk van Christus op het kruis zijn wij niet alleen gereinigd van onze zonden, maar gaan wij ook deel uitmaken van dit gééstelijke huis.

Hoewel wij op aarde vaak maar 'kleine kracht' hebben, krijgen wij hier de belofte dat wij straks sterke zuilen zullen zijn in de tempel van God. Als u nu vaststaat door het geloof, zult u straks een steunpilaar zijn in Gods hemelse woonplaats. En dat zal altijd zo blijven, want de belofte van de Here Jezus is: '(...) en hij zal geenszins meer daaruit weggaan' (3:12). Voor altijd zullen wij bij Hem zijn en een plaats hebben in Zijn heilige tempel, die later uit de hemel zal neerdalen in heerlijkheid (vgl. Openbaring 21:2, 10). De sterkte, de macht en heerlijkheid van onze grote God en Heiland zullen dan worden bewonderd in allen, die tot geloof zijn gekomen zijn (2 Tessalonicenzen 1:10). Zult u er ook bij zijn?

12. De overwinnaar is Gods eigendom en hoort thuis in het Nieuwe Jeruzalem

'(...) en Ik zal op hem schrijven de naam van Mijn God en de naam van de stad van Mijn God, het nieuwe Jeruzalem dat uit de hemel neerdaalt van Mijn God, en Mijn nieuwe naam' (3:12b).

Openbaring 3:12b

De overwinnaars in de gemeente te Filadelfia kregen nog een extra belofte. Zij zouden niet alleen sterke zuilen worden in de tempel van God, symbolen van macht en kracht. Zij zouden ook een bijzonder 'opschrift' dragen. Wij hebben al gedacht aan de symboliek van de namen Jakin en Boaz. Maar de namen die de pilaren in de tempel van God zullen dragen, zijn wel heel bijzonder. Christus zal allereerst de naam van Zijn God op hen schrijven! Het dragen van die naam betekent dat wij Hem toebehoren. God heeft Zijn zegel op ons gedrukt, en daarmee erkent Hij ons als Zijn eigendom. Het tekent de bijzondere relatie tussen God en Zijn kinderen als beeld dragers van Hem, maar ook de verplichting om Zijn naam te eren, Hem in ons leven te verheerlijken en groot te maken.

Wij vinden deze beeldspraak vaker in het laatste bijbelboek. Zij die het Lam volgen en die dus discipelen van Christus zijn, dragen Zijn naam en die van Zijn Vader op hun voorhoofden (Openbaring 14:1). Straks zullen zij voor de troon van God als Zijn slaven Hem eren, ‘en zij zullen Zijn aangezicht zien en Zijn naam zal op hun voorhoofden zijn’ (Openbaring 22:4). Deze naamgeving staat tegenover een ánder merkteken, dat gedragen wordt door de volgelingen van het beest en de valse profeet, de belangrijke werktuigen van de satan in de eindtijd (zie Openbaring 13). Dat is steeds de grote vraag: aan wie behoren wij toe? Zijn wij het eigendom van de ene, ware God, en dragen wij Zijn naam? Of dienen wij een andere meester? Laten wij vandaag kiezen wie wij willen dienen (vgl. Jozua 24:15).

De belofte van de Here Jezus bestaat eigenlijk uit meerdere onderdelen: ‘(...) en Ik zal op hem schrijven (1) de naam van Mijn God en (2) de naam van de stad van Mijn God, het nieuwe Jeruzalem dat uit de hemel nederdaalt van Mijn God, en (3) Mijn nieuwe naam’ (3:12b). Het gaat dus om drie namen, die echter heel nauw met elkaar verweven zijn. De naam van God staat tegenover de naam en het merkteken van het beest. De naam van de stad van God, het nieuwe Jeruzalem, staat tegenover die van het grote Babylon in Openbaring 17 en 18. Bij de wederkomst van Christus zullen zowel het beest als Babylon geoordeeld worden. Er wordt dan plaats gemaakt voor de stad van God, de regeringszetel van het Koninkrijk der hemelen.

Als laatste onderdeel van deze belofte lezen wij hier dat de overwinnaars ook Christus’ eigen nieuwe naam zullen dragen. Dat spreekt van volledige identificatie met Hem in de toekomst. Als wij in Christus geloven, zijn wij nu reeds met Hem één gemaakt in Zijn dood en opstanding. Hij is het Hoofd van een nieuwe schepping; en wij zijn leden van ons Hoofd dat boven is, de Heer in de hemel. Onze wandel dient in overeenstemming te zijn met Zijn karakter als de Heilige en de Waarachtige. In Faladelfia werd dat in praktijk gebracht (hoewel er kleine kracht was). Straks zullen wij zo nauw met Hem verbonden zijn, dat wij openlijk Zijn nieuwe naam zullen dragen. Dat betekent dat

wij Zijn heerlijkheid zullen tentoonspreiden in een wereld waar alle zwakheid en al het kwade – zonde en dood, onreinheid en leugen – voorgoed zijn uitgebannen.

Indeling van de brief aan Filadelfia

Opschrift	(3:7a).
Voorstelling van Christus	‘Dit zegt de Heilige, de Waarachtige, die de sleutel van David heeft, die opent en niemand zal sluiten, en die sluit en niemand opent’ (3:7b).
Goedkeuring	‘Ik weet uw werken; zie, Ik heb een geopende deur voor u gegeven, die niemand kan sluiten; want u hebt kleine kracht en u hebt Mijn woord bewaard en Mijn naam niet verloochend’ (3:8).
Eerste bemoediging	‘Zie, Ik geef enigen uit de synagoge van de satan, die zeggen dat zij Joden zijn en het niet zijn, maar liegen; zie, Ik zal maken dat zij komen en zich neerbuigen voor uw voeten en erkennen dat Ik u heb liefgehad’ (3:9).
Tweede bemoediging	‘Omdat u het woord van Mijn volharding hebt bewaard, zal Ik ook u bewaren voor het uur van de verzoeking, dat over het hele aardrijk zal komen, om te verzoeken hen die op de aarde wonen’ (3:10).
Vermaning	‘Ik kom spoedig, houd wat u hebt, opdat niemand uw kroon neemt’ (3:11).
Eerste belofte voor de overwinnaar	‘Wie overwint, die zal Ik maken tot een pilaar in de tempel van Mijn God en hij zal geenszins meer daaruit weggaan’ (3:12a).

Tweede belofte voor de overwinnaar	'(...) en Ik zal op hem schrijven de naam van Mijn God en de naam van de stad van Mijn God, het nieuwe Jeruzalem dat uit de hemel neerdaalt van Mijn God, en Mijn nieuwe naam' (3:12b).
Refrein	Refrein: 'Wie een oor heeft, laat hij horen wat de Geest tot de gemeenten zegt' (3:13).

13. De overwinnaar mag maaltijd houden met de Here Jezus

'Ik zal bij hem binnenkomen en de maaltijd met hem houden en hij met Mij'.

Openbaring 3:20

Het is soms moeilijk geconfronteerd te worden met de waarheid over onszelf. Het kan heel pijnlijk zijn, vooral als het op een onvriendelijke of onheuse manier gebeurt door mensen die ons de les willen lezen. Maar als Christus Zelf het doet, is het heel heilzaam. En Hij vergist Zich niet, want Hij is 'de Amen' (elders in het Nieuwe Testament vertaald met 'Voorwaar'). Het is zeker en vast, wat Hij zegt. Hij is 'de trouwe en waarachtige Getuige' (3:14). Zijn getuigenis is betrouwbaar en in overeenstemming met de waarheid.

De gemeente te Filadelfia was zwak, maar had een bijzondere band met de Here Jezus: Hij was alles voor hen. De gemeente te Laodicea daarentegen was rijk en verrijkt en had aan niets gebrek. Dat dachten ze tenminste, maar ondertussen stond Christus buiten en Hij klopte aan de deur. Met Zijn rechten hield men geen rekening. Laodicea betekent: 'het recht van het volk'. Wat een contrast tussen deze twee gemeenten,

Filadelfia en Laodicea! Wat bezaten deze mensen nu zonder Hem? In feite helemaal niets. Christus is immers het Hoofd van de Gemeente; en de normale situatie is dat Hij in het centrum van de belangstelling staat. Als Hij buiten staat, is er iets grondig mis.

Christus stond echter nog wel aan de deur van de gemeente in Laodicea, en Hij klopte om te mogen binnenkomen. Dat deed Hij in Zijn goedheid. Hij is geduldig. Hij laat mensen niet gauw los. Maar Hij forceert ook niets! Hij wil dat u uw hart en uw leven vrijwillig in Zijn handen legt. U moet zélf de deur voor Hem openen. Misschien staat Hij ook aan de deur van uw eigen hart, of aan de deur van de gemeente waar u zich bevindt. Aarzel dan niet om een einde te maken aan deze absurde situatie en geef Hem de plaats die Hem toekomt. Dan zal Hij bij u binnenkomen en u rijk maken, rijk in het geloof, rijk in God. Uw geestelijke armoede zal verdwijnen. Hij zal maaltijd met u houden en u met Hem. U zult eten en verzadigd worden en overhouden. Het vieren van de maaltijd is een beeld van het deelhebben aan Hem, het genieten van Zijn gemeenschap.

Het was alleen de genade van de Here Jezus, dat Hij bij deze gemeente nog aan de deur stond en klopte om binnengelaten te mogen worden. Maar Hij zou niet eindeloos blijven wachten. Op een kwade dag zou het oordeel komen en zou Hij de ontrouwe gemeente uit Zijn mond spuwen (3:16). Die oordeelsaankondiging volgde direct al op de kritiek die Hij op hen had. Het vonnis stond dus vast. In de eindtijd zal het definitief worden uitgevoerd. Dan zal de valse kerk voorgoed geoordeeld worden (vgl. Openbaring 17 en 18).

Toch volgt er in de brief aan Laodicea dan nog een vermaning en een oproep tot bekering, terwijl er ook beloften aan de overwinnaars worden gegeven. Daaruit blijkt het grote geduld van de Heer. Daarom nog één keer die belangrijke vraag, die ook beslissend is voor u en voor mij: Luisteren wij naar Zijn roepstem en willen wij Hem, de Zoon van God, laten binnenkomen in ons leven?

14. De overwinnaar mag met Christus zitten op Zijn troon

‘Wie overwint, hem zal Ik geven met Mij te zitten op Mijn troon, zoals ook Ik overwonnen en Mij gezet heb met Mijn Vader op Zijn troon’.

Openbaring 3:21

Dit is de *laatste* belofte van de Here Jezus in deze lange reeks van veertien beloften. Deze belofte, die helemaal aan het einde staat van de profetische kerkgeschiedenis van Openbaring 2 en 3, verplaatst ons naar het komende Messiaanse rijk. Het gaat bij de troonbelofte in dit vers in feite om twee rijken, en twee verschillende tronen: de troon van de Vader in de hemel, en de troon van de Zoon hier op aarde – hier omschreven als ‘Mijn troon’ (Openb. 3:21).

Er zal een tijd komen dat de Zoon des mensen terugkeert uit de hemel en hier op aarde plaatsneemt ‘op de troon van Zijn heerlijkheid’ (Matteüs 25:31). Dat is in feite de reeds lang beloofde troon van Zijn vader David (Lucas 1:32-33). Christus zal dan niet alleen als Koning heersen over het huis van Jakob. Maar al de volken zullen vóór Hem verzameld worden en Hij zal ze van elkaar scheiden, zoals een herder de schapen

scheidt van de bokken. De schapen van Christus zijn degenen die Hem kennen en toebehoren, die Hem in het geloof hebben aangenomen. Zij luisteren naar Zijn stem en zij volgen Hem (vgl. Johannes 10). De schapen van de Goede Herder zullen het Koninkrijk binnengaan en in Zijn heerlijkheid delen.

Maar de belofte die wij hier vinden, gaat toch nog verder. De overwinnaars gaan niet slechts het Koninkrijk binnen, zij zullen zelfs *met Christus zitten op Zijn troon*. Zij regeren dus met Hem en delen in Zijn koninklijke heerschappij. Het is de koninklijke waardigheid die hun wordt toegezegd. Dat is niet gering! De komende Koning omringt Zichzelf met ónderkoningen, die namens Hem zullen regeren.

Dit herinnert ons aan wat de Here Jezus beloofde aan de twaalf apostelen, als het loon voor het volgen van Hem in Zijn vernedering: 'Voorwaar, Ik zeg u, dat u die Mij gevolgd bent, in de wedergeboorte, wanneer de Zoon des mensen zal zitten op de troon van Zijn heerlijkheid, u ook op twaalf tronen zult zitten om de twaalf stammen van Israël te oordelen' (Matteüs 19:28). Alles zal nieuw worden. In de wedergeboorte, dat is de nieuwe stand van zaken in het Vrederijk, zal de Vredevorst samen met Zijn volgelingen regeren. De apostelen zullen daarbij een bijzondere positie innemen ten aanzien van het bestuur van het herstelde Israël.

Is dit geen geweldige belofte? Als kinderen van God zijn wij nu reeds erfgenamen van God, en mede-erfgenamen van Christus. Wat een aansporing is dat om te volharden in het lijden van de tegenwoordige tijd. Wanneer wij als christenen nu delen in Zijn lijden en Zijn verwerping op aarde, is dat om straks ook te delen in Zijn verheerlijking (Romeinen 8:17). Als wij nu volharden, zullen wij straks ook met Hem als koningen heersen (2 Timoteüs 2:12).

Daarom mogen wij ons spiegelen aan Hem, de grote Overwinnaar. Hij heeft volhard en Hij heeft overwonnen. Hij is nu gekroond met eer en heerlijkheid in de hemel (Hebreeën 2:7). Hij is gaan zitten aan Gods rechterhand, op de troon van Zijn Vader. Hij komt spoedig terug, dat is Zijn belofte. Dan zal Hij Zijn troon hier op aarde oprichten, en

de overwinnaars zullen met Hem daarop mogen plaatsnemen. De heerschappij van de hemel wordt dan daadwerkelijk op aarde gevestigd en de hemelse heiligen zullen met Christus verheerlijkt worden. Er zal harmonie zijn tussen hemel en aarde. Onze positie op aarde zal dan corresponderen met onze hemelse positie overeenkomstig Gods raadsbesluiten (vgl. Openbaring 4:4).

Ziet u ook uit naar Zijn wederkomst? De regels van het volgende lied gaan dan in vervulling:

*En met kronen
zult Ge op tronen
hen die overwinnen, lonen,
als zij, Heer, Uw aanschijn zien.*

Indeling van de brief aan Laodicea

Opschrift	(3:14a).
Voorstelling van Christus	‘Dit zegt de Amen, de trouwe en waarachtige getuige, het begin van de schepping van God’ (3:14b).
Kritiek	‘Ik weet uw werken, dat u niet koud bent en niet heet. Was u maar koud of heet!’ (3:15).
Aankondiging van het oordeel	‘Daarom, omdat u lauw bent en niet heet of koud, zal Ik u uit Mijn mond spuwen’ (3:16).
Vermaning	‘Omdat u zegt: Ik ben rijk en verrijkt en heb aan niets gebrek, en u weet niet dat gij u de ellendige, jammerlijke, arme, blinde en naakte bent, raad Ik u aan goud van Mij te kopen, gelouterd door vuur, opdat u rijk wordt; en witte kleren, opdat u bekleed wordt en de schande van uw naaktheid niet openbaar wordt; en ogenzalf om uw ogen te zalven, opdat u kunt kijken’ (3:17-18).
Oproep tot bekering	‘Allen die Ik liefheb, bestraf en tuchtig Ik; wees dan ijverig en bekeer u’ (3:19).
Eerste belofte voor de overwinnaar	‘Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop; als iemand Mijn stem hoort en de deur opent, zal Ik ook bij hem binnenkomen en de maaltijd met hem houden en hij met Mij’ (3:20).
Tweede belofte voor de overwinnaar	‘Wie overwint, hem zal Ik geven met Mij te zitten op Mijn troon, zoals ook Ik overwonnen en Mij gezet heb met Mijn Vader op Zijn troon’ (3:21).
Refrein	‘Wie een oor heeft, laat hij horen wat de Geest tot de gemeenten zegt’ (3:22).

Distributie:

CBC 't Gulden Boek te Houten

Website: www.cbcboek.nl

E-mail: info@cbcboek.nl

